

OKRESNÁ PROKURATÚRA LUČENEC
F. Lehára 12, 984 80 Lučenec 1

Číslo: 2 Pv 167/17/6606-20
EEČ: 2-47-65-2020

Lučenec 03.08.2020

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: trestný čin: sprenevera podľa § 248 odsek 1 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 227/2005 Zbierky zákonov

Rozhodol: prokurátor Okresnej prokuratúry Lučenec

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b Trestného poriadku **zastavujem** trestné stíhanie obvinenej:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX
miesto narodenia: XXXXX
rodné priezvisko: XXXXX
trvalé bydlisko: XXXXX
väzba: nie

ktorá je trestne stíhaná pre trestný čin:

- trestný čin: sprenevera podľa § 248 odsek 1 Trestného zákona číslo 140/1961 Zbierky zákonov v znení zákona číslo 227/2005 Zbierky zákonov
štádium: dokonaný trestný čin
forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

Dňa 01.12.2003 uzatvorila prostredníctvom predajne VM2 v Lučenci na ul. Masarykovej so spoločnosťou XXXXX a. s., Ul. MUDr. Alexandra č. 24, XXXXX, zmluvu o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci č. XXXXX, pričom predmetom prenájmu boli DVD rekordér zn. Philips 723, nezisteného výrobného čísla a veža zn. Aiwa JAX NI, nezisteného výrobného čísla, ktoré prevzala a následne odovzdala svojej matke, ktorá ich odpredala ďalšej osobe, pričom splátky, ktoré mala uhrádzať mesačne po 886,-Sk (29.40,-6) neuhrádzala a týmto konaním spôsobila škodu pre spoločnosť XXXXX a. s., Ul. MUDr. Alexandra č. 24, XXXXX vo výške 17.722,-Sk (588.26 €),

lebo tento skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Odôvodnenie:

Uznesením povereného orgánu OSV PZ, ÚJK PZ Lučenec zo dňa 30.06.2005 pod ČVS: ORP-1784/1-OSV-LC-2005 bolo podľa § 160 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. vznesené obvinenie XXXXX pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti uznesenia.

Uznesením povereného orgánu PZ Lučenec zo dňa 30.08.2005 pod ČVS: ORP-1784/1-OSV-LC-2005 bolo trestné stíhanie podľa § 173 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku prerušené pre neprítomnosť obvinenej. Zapokračované v trestnom stíhaní bolo dňa 15.10.2007 a to uznesením povereného príslušníka PZ Lučenec podľa § 228 odsek 5 Trestného poriadku.

Uznesením povereného príslušníka PZ Lučenec zo dňa 21.11.2007 pod ČVS: ORP-1784/1-OSV-LC-2005 bolo trestné stíhanie podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku prerušené pre neprítomnosť obvinenej. Zapokračované v trestnom stíhaní bolo dňa 03.11.2010 a to uznesením povereného príslušníka PZ Lučenec podľa § 228 odsek 5 Trestného poriadku.

Uznesením povereného príslušníka PZ Lučenec zo dňa 17.12.2010 pod ČVS: ORP-1784/1-OSV-LC-2005 bolo trestné stíhanie podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku prerušené pre neprítomnosť obvinenej.

Uznesením povereného príslušníka PZ Lučenec zo dňa 15.05.2020 pod ČVS:ORP-424/LC-LC-2020 bolo podľa § 228 odsek 5 Trestného poriadku zapokračované v trestnom stíhaní, nakoľko dôvod prerušenia pominul.

Okresný súd Lučenec opatrením sp. zn. OTp/501/2020 zo dňa 22.05.2020 ustanovil obvinenej obhajcu XXXXX a to z dôvodu podľa § 37 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, t. j. z dôvodu konania proti ušlému, nakoľko obvinená XXXXX sa nachádza na neznámom mieste.

Dňa 27.07.2020 poverený príslušník PZ predložil na tunajšiu prokuratúru vyšetrovací spis, kde po preštudovaní vyšetrovacieho spisu mám za to, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie nie je trestným činom a nie je dôvod na jeho postúpenie.

Ku skutku právne kvalifikovanom ako trestný čin sprenevery § 248 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. bola v priebehu prípravného konania vypočutá poškodená spoločnosť XXXXX, a. s. v zastúpení pracovníčkou XXXXX boli vypočutí svedkovia XXXXX a XXXXX, boli zabezpečené na vec sa vzťahujúce listinné materiály, najmä zmluva o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci zo dňa 01.12.2003, Všeobecné obchodné podmienky a splátkový kalendár, fotokópia potvrdenia o úhrade 17.722 Sk (588.26 €) a iné. Obvinená doposiaľ nebola vypočutá.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dňa 01.12.2003 XXXXX, nar. XXXXX uzatvorila ako nájomca v Lučenci so spoločnosťou XXXXX, a. s. zmluvu o prenájme č. XXXXX s následnou kúpou prenajatej veci, predmetom ktorej bol DVD prehrávač značky PHILIPS DVD 723 v cene 9.222 Sk (306,11 €) a veža zn. AIWA JAX N1 v cene 8.500 Sk (282,15 €) s tým, že celková cena prenajatých vecí bola vo výške 17.722 Sk (588.26 €). Obvinená XXXXX zaplatila počiatočnú splátku vo výške 1.419 Sk (47,10 €), výška ďalších splátok predstavovala 887 Sk (29,44 €) a dĺžka splatnosti bola stanovená na 20 mesačných splátok.

Dňa 21.06.2004 bola obvinenej zo spoločnosti XXXXX, a. s. zaslaná l. upomienka, nakoľko obvinená prestala uhrádzať pravidelné mesačné splátky. Výpoveďou zo zmluvy o prenájme zo dňa 20.10.2004 spoločnosť XXXXX, a. s. vypovedala uzatvorenú zmluvu o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci č. 712197 s tým, že obvinená bola vyzvaná na zaplatenie celej dlžnej sumy vo výške 17.722 Sk (588.26 €).

Podľa priloženej fotokópie potvrdenia o úhrade vo Všeobecnej úverovej banke zo dňa 30.10.2005 XXXXX zaplatila vkladom v hotovosti na účet SKK/2011690958/0200 sumu 17.722 Sk (588.26 €), t. j. celú sumu za prenajaté veci.

Z výpovedi splnomocneného zástupcu poškodenej spoločnosti vyplýva, že dlžná suma, ktorá tejto spoločnosti vznikla na základe zmluvy o prenájme zo dňa 01.12.2003 bola dňa 31.12.2005 vo výške 17.722 Sk (588.26 €) vyplatená a preto si náhradu škody neuplatnili.

Podľa § 248 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku, kto si prisvojí cudziu vec, ktorá mu bola zverená, a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.

Na základe zabezpečených dôkazov, potrebných pre náležité objasnenie predmetného skutkového stavu trestnej veci, som mal za preukázané, že sa skutok uvedený vo výrokovvej časti tohto uznesenia stal, a že tohto sa dopustila v celom rozsahu obvinená. Ďalej som sa zaoberal otázkou, či skutok, ktorý bol preukázaný, napĺňa všetky pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 248 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., prípadne iného trestného činu upraveného v osobitnej časti Trestného zákona. Na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku je nevyhnutné okrem iného aj preukázanie úmyselného konania, ktoré spravidla vznikne až neskôr, nie hneď pri zverení veci a preukázanie, že obvinená nakladala s cudzou vecou.

Podľa § 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel' chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, alebo vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozmý.

Podľa § 5 Trestného zákona č. 140/1961 Zb., trestný čin je spáchaný z nedbanlivosti, ak páchatel' vedel, že môže spôsobom uvedeným v tomto zákone

porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal, že také porušenie alebo ohrozenie nespôsobí, alebo nevedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, hoci o tom vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol.

Zavinenie je podstatnou náležitosťou trestnej zodpovednosti, čím je vyjadrená zásada, že bez zavinenia niet trestného činu ani trestu. Zavinenie vo forme úmyslu, vyjadrené vo vyššie uvedenom ustanovení § 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. je vybudované na zložkách vedomostnej aj vôľovej a podľa stupňa naplnenia vôľovej zložky môže byť úmysel priamy alebo nepriamy.

Po vykonanom dokazovaní bolo potrebné najmä ustáliť formu zavinenia v súvislosti so žalovaným trestným činom sprenevery podľa 248 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. ako aj naplnenie znakov objektívnej stránky uvedeného trestného činu. Objektívna stránka je tvorená prisvojením si cudzej veci, ktorá bola páchatelovi zverená a spôsobenie na cudzom majetku škody nie nepatrnej. Z objektívnej stránky trestného činu sprenevery pritom vyplýva, že v prvom rade je potrebné si vyriešiť otázku vlastníckeho práva k zverenej veci, ktorá má byť predmetom sprenevery, pričom túto otázku samotný Trestný zákon nerieši a je potrebné ju posúdiť podľa ustanovení občianskeho práva a až na základe tohto posúdenia možno jednoznačne ustáliť, či obvinená XXXXX nakladala s vlastnou vecou alebo cudzou vecou s úmyslom prisvojiť si ju.

Medzi poškodenou spoločnosťou XXXXX, a. s. a obvinenou XXXXX bola uzatvorená zmluva o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci, t. j. išlo o záväzko-právny vzťah. V konaní sa nepreukázalo, že by medzi obvinenou a poškodenou spoločnosťou bola uzavretá následne samostatná kúpna zmluva v písomnej forme alebo rámcová zmluva obsahujúca výhradu vlastníctva k prenajatým veciam, resp. osobitná zmluva o výhrade vlastníctva. Je preto nesporné, že medzi zmluvnými stranami neexistovala platne uzavretá zmluva, ktorej obsah by zahŕňal dojednanie o výhrade vlastníctva. Podľa § 601 Občianskeho zákonníka, ak má vlastníctvo k predanej hnutelnej veci prejsť na kupujúceho až po zaplatení ceny, musí sa táto výhrada dohodnúť písomne. Ak zo zmluvy nevyplýva niečo iné, prechádza nebezpečenstvo náhodnej skazy a náhodného zhoršenia na kupujúceho odovzdaním veci. Inštitút výhrady vlastníctva plní zabezpečovaciu funkciu pre zaplatenie ceny za hnutelnú vec. Ustanovenie umožňuje, aby sa zmluvné strany dohodli, že nájomca, ktorý má byť následne kupujúcim, sa stane vlastníkom veci až po zaplatení kúpnej ceny, pritom zmluva o výhrade vlastníctva musí byť uzavretá písomne, inak je neplatná.

Zo všeobecných obchodných podmienkach prenájmu poskytnutých spoločnosťou XXXXX, a. s. bod I. písm. e) vyplýva, že účelom zmluvy o prenájme je umožniť nájomcovi za úhradu trvalé užívanie predmetu prenajímateľa po dobu 13 mesiacov vo vlastníctve prenajímateľa s tým, že predmet prenájmu prejde po skončení prenájmu do vlastníctva nájomcu, a to v stave, v akom sa nachádza k tomuto dňu.

Pokiaľ je takáto podmienka o výhrade vlastníctva uvedená vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú formulované na pretlači a ktoré obvinená ako nájomca nemala možnosť ovplyvniť, nie je tým preukázané, či k takejto dohode

došlo, a nemôže to nahradiť dvojstranný právny úkon majúci charakter zmluvy. Na pretlačí zmluve o prenájme je uvedené, že obvinená súhlasí so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Uvedenú formuláciou obvinená ako účastník záväzkového vzťahu nemala možnosť zmeniť, nebola výslovne dohodnutá a tak v zmysle § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka je neplatná.

Zo znakov základnej skutkovej podstaty trestného činu sprenevery vyplýva, že na trestnoprávnu zodpovednosť určitej osoby musí táto osoba, ktorej boli zverené cudzie veci, tieto neoprávnene prisvojiť. O trestný čin sprenevery môže ísť preto len v prípade, ak páchatel' naloží so zverenou vecou v rozpore s účelom, na ktorý mu bola daná do dispozície. Ak so zverenou vecou naloží v súlade so zmluvne dohodnutými podmienkami, prípadne ako dobromyseľný držiteľ podľa § 130 Občianskeho zákonníka, ide o konanie dovolené, ktoré preto nemôže byť protiprávne. Pokiaľ teda obvinená predala tovar, ktorý jej bol zverený na základe zmluvy o prenájme s následnou kúpou prenajatej veci, hoci v jej rámci bola neplatne dohodnutá výhrada vlastníckeho práva, nakladala s vlastnou vecou a nemôže sa preto dopustiť trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. účinného v čase spáchania skutku.

Z princípu ultima ratio vyplýva subsidiárna úloha trestného práva ako krajného prostriedku ochrany chránených záujmov spoločnosti, ktorá má nastúpiť až vtedy, keď primárne prostriedky ochrany podľa iných právnych odvetví zlyhali alebo boli neúčinné. Tento princíp má svoj ústavnoprávny základ v princípe proporcionality, t. j. v požiadavke skúmať, či neexistuje alternatívne riešenie mimo trestnej oblasti, ktoré by predstavovalo menší zásah do obmedzenia práv. Z toho vyplýva, že ochrana záväzkových vzťahov má byť v prvom rade uplatňovaná prostriedkami občianskeho práva a až tam, kde je neúčinná a porušenie občianskoprávných vzťahov naplňa znaky konkrétnej skutkovej podstaty trestného činu a svojou intenzitou dosahuje predpokladaný stupeň spoločenskej nebezpečnosti, je namieste uplatňovať trestnú zodpovednosť.

Z dôkazov nachádzajúcich sa v spise pritom vyplýva, že bola zaplatená celá predajná suma vecí, ktoré tvorili predmet prenájmu, čo potvrdil aj splnomocnený zástupca poškodenej spoločnosti pri svojom výsluchu. Mám za to, že preukázané konanie obvinenej, vyjadrené vo vyššie uvedenom skutku, neprekročilo rámec občianskoprávneho vzťahu a nie je možné vyvodiť trestnoprávnu zodpovednosť. Účelom a ani predmetom trestného konania nie je kriminalizovanie spoločnosti a tiež nie je účelom hľadať trestnoprávne hľadisko v občianskoprávných sporoch a teda sa v danom prípade nejedná o trestný čin. Pri posudzovaní otázky, či páchatel' naplnil znaky príslušného trestného činu, je nutné vziať do úvahy aj prípadnú existenciu súkromnoprávneho vzťahu, v ktorom ako účastníci vystupovali obvinená a poškodená spoločnosť, a ktorý má význam pre konkrétnu trestnú vec. Pokiaľ ide o súkromnoprávny vzťah, je potrebné totiž trvať na tom, aby na ochranu svojich majetkových záujmov dbali predovšetkým samotní účastníci takéhoto vzťahu. Od týchto účastníkov je nutné požadovať, aby postupovali obozretne a aby dodržali aspoň elementárne zásady opatrnosti, obzvlášť ak sú pre to ľahko dosiahnuteľné prostriedky, najmä podanie žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia, prípadne žaloby o zaplatenie peňažnej sumy na príslušnom súde. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že právnu úpravu občianskoprávných vzťahov poskytujú prioritne

ustanovenia občianskeho práva (Občiansky zákonník, Civilný sporový poriadok). Trestné právo je prostriedkom ultima ratio (ide o poslednú a najkrajnejšiu možnosť), čo znamená, že v trestnoprávnej náuke ako aj praxi sa už tradične vychádza zo zásady pomocnej úlohy trestnej represie (zásada subsidiarity). Podľa tejto zásady má byť trestné právo použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, teda boli už vyčerpané, sú neúčinné alebo zjavne nie sú vhodné. V právnom štáte je neprípustné, aby prostriedky trestnej represie slúžili k uspokojovaniu subjektívnych práv súkromnoprávnej povahy, pokiaľ nie sú splnené všetky predpoklady vzniku trestnoprávnej zodpovednosti, respektíve nie sú tieto predpoklady celkom jasne zistené. Na základe vyššie uvedeného je možné konštatovať, že v danom prípade sa jedná o občianskoprávny spor, kde sa poškodená spoločnosť mohla kedykoľvek so svojim nárokom so svojim nárokom vyplývajúcim zo záväzkového vzťahu môže obrátiť na príslušný súd, kde by bolo preukazované vlastníctvo k veciam.

Z hľadiska princípov, na ktorých je založený demokratický štát je neprijateľné, aby trestným postihom jedného účastníka súkromnoprávneho vzťahu bola nahradzovaná nevyhnutná miera opatrnosti druhého účastníka pri ochrane vlastných práv a majetkových záujmov. Trestným postihom nie je možné nahrádzať inštitúty iných právnych odvetví, ktoré sú určené na ochranu majetkových práv a záujmov. Účelom a ani predmetom trestného konania nie je kriminalizovanie spoločnosti a tiež nie je účelom hľadať trestnoprávne hľadisko v občianskoprávnych sporoch a teda sa v danom prípade nejedná o trestný čin.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mám za to, že nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty prečinu sprenevery, nakoľko absentuje tak znaky objektívnej ako aj subjektívnej stránky skutkovej podstaty. Z uvedeného vyplýva, že nedošlo k naplneniu formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu sprenevery a preto bolo potrebné trestné stíhanie vo vzťahu k tomuto skutku zastaviť.

Taktiež som sa zaoberal aj otázkou premlčania trestného stíhanie, avšak vzhľadom k skutočnosti, že v danom prípade sa nejedná o trestný čin, je skúmanie premlčania nadbytočné a preto sa ním nebudem podrobnejšie zaoberať.

Podľa § 215 odsek 1 písmeno b) Trestného poriadku, prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Vzhľadom na hore uvedené skutočnosti nemožno konanie obvinenej XXXXX uvedené vo výroku tohto uznesenia kvalifikovať ako prečin sprenevery podľa § 248 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., nakoľko v danom prípade nedošlo k naplneniu formálnych znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu a preto som rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti predmetného uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch pracovných dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Marek Preták
prokurátor